

Domb – házakból

FÖLD ALATTI HÉV ERZSÉBETEN

AQUINCUM ÖRÖKSÉGE

A legújabb tervek szerint az első dombház Erzsébeten épül. De messziről, az egész, 6500 lakásos új negyed is nagy dombra emlékeztet majd. A házak minden oldalról fokozatosan magasodnak a központ felé, a családi házak földszintje után 3–10–16–20 emeletes házak következnek.

ÁTRIUM-HÁZAK

A készülő új tervet Rudnai Gyula, a BVTV főmérnöke és dr. Preisich Gábor, a városrendezési iroda vezetője ismertette.

Az új negyed, az erzsébeti központ tervét a már elfogadott közlekedési elképzelés határozza meg. Két egymást metsző főtengely a területet 4 részre osztja. Az észak–déli közlekedési főtengely a mai Vörösmarty utca meghosszabbítása lesz. Itt halad majd a Dunaharasztiútól érkező HÉV – a kéreg alatt. A másik főtengely a tervezett csepel–budafoki hídtól megépülő új főút.

Az első déli negyed részben már felépült. Ez még a „hagyományos” módon készült. A következő negyed már sok újat hoz. Az erzsébeti Dózsa György út felől – a javaslat szerint – nálunk még szokatlan családi „átriumházak” sorakoznak majd. Itt nem a házak lesznek a kertben, hanem a kertek lesznek a házakban. Az ötlet nem új, valójában az átriumház – mint a neve is mutatja – Aquincum, a római kor öröksége. Csakhogy a mai átriumház nem egészen zárt építkezés. A ház L-alakú, s a két szárny között van a kert. Nagy előny, hogy így sok helyet takaríthatnak meg, s több családnak építhetnek külön házat.

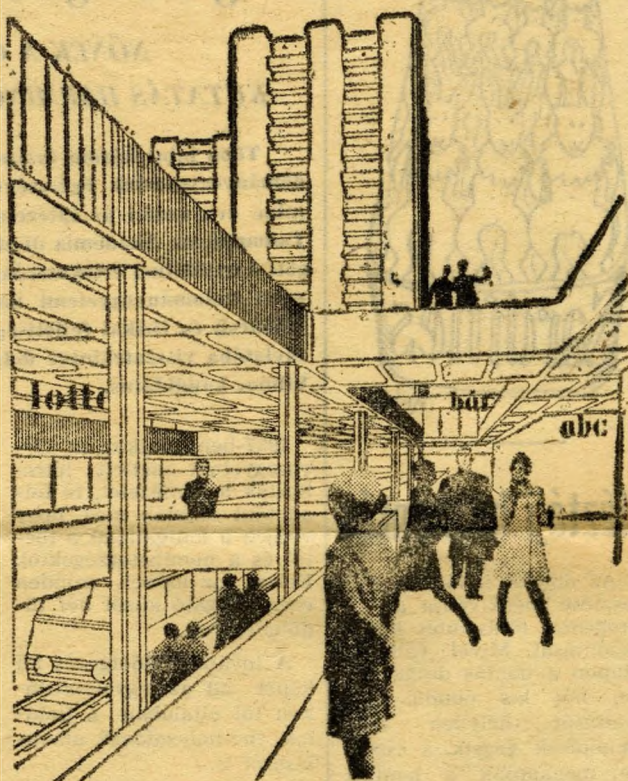
CENTRUM

A tervezők az építkezést – hasonlóan, mint Ujjpaltán – a főút mentén tömörítik. A lakások részben a lüktető életű főútra, részben a parkra néznek. A sűrítés lehetővé teszi a helyi kereskedelmi centrum gazdaságos kialakítását. A negyedben külön nevelési központ is épül.

Valaha erre folyt az Erzsébet-ér. A talaj vízben gazdag, ezért nagyobb parkot javasolnak tőval, esetleg kisebb tavakkal. Észak felé viszont erdősitének.

A két főtengely találkozására körül épül – a javaslat szerint – a két nagy kereskedelmi centrum – iparcikk-áruház, ABC-áruházak – és a művelődési, igazgatási központ. Az utak felett gyaloghidak rendszerét tervezték, hogy járókelő és jármű soha ne találkozhasson.

Az új negyed belsejében 16–20 emeletes házak áll-

Az erzsébeti központ javaslata: a kéreg alatti HÉV-álmomása felett és a 25 emeletes torony előtt passzázs sor vezet az áruházhoz, a mozihoz.

nak majd, esetleg 25 emeletes torony is épül. Így oldják meg, hogy a centrum közelében lakjon a legtöbb ember.

ALAGÚT-GARÁZSOK

A negyedik rész sajátos jellegét – a mai elképzelés szerint – több dombház adja. Ez kiterjedt, valójában lépcsős építkezés – földszint – egy-két-három emelet – minden lakás előtt terasz nyílik, középtű pedig a házdomb tiz-, tizenhat vagy húszemeletes csúcsa tör a magasba. Az Erzsébet-ér és a HÉV között aránylag kevés a hely, csak a dombház teszi lehetővé, hogy nagyobb számú lakást építsenek – mondják a tervezők. A dombház belsejében – ahová nem jut természetes fény – garázsok lesznek.

Az új tervet Baráth Etele, Kovács Miklós és Molnár Györgyné készítette. Meg-

valósítását a negyedik öt-éves tervben kezdik meg, de a teljes rekonstrukció 15–20 évig is eltart. Itt nem házgyár építkeznek. A legtöbb házat helyben öntik ki – előre gyártott elemek felhasználásával – részben a francia alagút-szaluk segítségével, részben a BVTV-ben kidolgozott új eljárás szerint. Az új technológiák alkalmazása is biztosítja az építkezés minden eddigénél változatosabb arculatát.

Ötven évvel ezelőtt, amikor a fontos munkástelepülés a Lenin-város nevet kapta, már készült javaslat, hogy az elhanyagolt falu helyén város épüljön. Az elképzelés 1919-ben nem valósulhatott meg. A mai tervjavaslat érthető módon a legújabb rendezési-építési elvek nyomán készült. De az változatlan az elgondolásokban, hogy az új munkásnegyed Budapest egyik legszebb városrésze lesz.

Aczél Kovács Tamás